

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เพื่อสอบถามข้อมูลต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจและสังคม พื้นที่เพาะปลูก การใช้และไม่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตรของเกษตรกร

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับวิธีการป้องกันในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 2 คำตอบ คือ ปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกร

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบจากการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตรในสวนส้มโอที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบสอบถาม

ผลกระทบจากการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตรในสวนส้มโอ

หมู่บ้านม่วงยาย ตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

วันที่.....เดือน.....ปี.....ชื่อผู้สัมภาษณ์.....แบบ

สัมภาษณ์เลขที่.....ชื่อ - สกุล ผู้ให้ข้อมูล.....บ้านเลขที่.....

หมู่ที่..... ตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรและการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช

1. อายุ.....ปี
2. ระดับการศึกษา
  - ( ) ไม่ได้เรียนหนังสือ ( ) ประถม ( ) มัธยมต้น ( ) มัธยมปลายหรือเทียบเท่า
  - ( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์การปลูกส้มโอ.....ปี
4. รายได้ในรอบปีที่ผ่านมาประมาณ.....บาท
5. ขนาดพื้นที่เพาะปลูกส้มโอในปัจจุบัน (พื้นที่ $\frac{1}{2}$ ไร่ คิดเป็น 1 ไร่) โดยรวม.....ไร่
  - 5.1 พื้นที่ของตนเอง.....ไร่
  - 5.2 ผู้อื่นให้เช่า.....ไร่
6. ท่านเคยดำรงตำแหน่งใดบ้างทางสังคม
  - ( ) ไม่เคย ระบุ..... ( ) เคย ระบุ.....
7. ในรอบปีที่ผ่านมาท่านใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชต่อไปนี้ ใช้ระบุ
  - ( ) ยาฆ่าแมลง ชื่อ.....จำนวนที่ใช้ตลอดปี ครั้งละ.....ซีซีปีละกี่ครั้ง.....
  - ( ) ยาฆ่าแมลง ชื่อ.....จำนวนที่ใช้ตลอดปี ครั้งละ.....ซีซีปีละกี่ครั้ง.....
  - ( ) ยาฆ่าวัชพืช ชื่อ.....จำนวนที่ใช้ตลอดปี ครั้งละ.....ซีซีปีละกี่ครั้ง.....
8. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจากสื่อทางใดบ้าง ( ) เคย ( ) ไม่เคย
  - ถ้าเคยระบุ ( ) วิทยู ( ) โทรทัศน์ ( ) หนังสือพิมพ์
  - ( ) โปสเตอร์ ( ) เอกสาร/วารสาร ( ) อื่นๆระบุ.....
9. ท่านได้รับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจากแหล่งใดบ้าง
  - ( ) ร้านค้าในหมู่บ้าน ( ) ร้านค้าในตลาด ( ) หน่วยส่งเสริมการเกษตร
  - ( ) ร้านค้าในอำเภอ ( ) จากตัวแทนบริษัท

10. ท่านเคยได้รับคำแนะนำเรื่องของการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจากใคร
- ( ) เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล/อำเภอ ( ) คำแนะนำจากเพื่อนบ้าน
- ( ) ศึกษาเอง ( ) นักวิชาการหรืออาจารย์
11. ถ้าท่านต้องการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น โดยไม่เพื่อเพิ่มพื้นที่การปลูกท่านใช้วิธีใด
- ( ) ใช้ปุ๋ยเพิ่มขึ้น ( ) ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพิ่มขึ้น
- ( ) ใช้สารเคมีเพื่อเร่งดอกผล ( ) ใช้เมล็ดพันธุ์อย่างดี/กึ่งตอน
12. ท่านปฏิบัติอย่างไรกับภาชนะบรรจุยาหรือสารเคมีฯ ที่ใช้หมดแล้ว
- ( ) ทิ้งตามไร่นา ( ) เก็บไว้ที่บ้าน ( ) เผา
- ( ) ทิ้งในหลุมแล้วฝังกลบ ( ) ทิ้งในที่ที่หมู่บ้านกำหนดให้ทิ้ง
13. ท่านคิดว่าไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
- ( ) ไม่จำเป็น เพราะ.....
- ( ) จำเป็น เพราะ.....
14. เมื่อยาหรือสารเคมีถูกผิวหนังของท่านขณะที่ฉีดพ่นอยู่ท่านจะปฏิบัติอย่างไร
- ( ) ฉีดพ่นต่อเพราะคิดว่าไม่เป็นอันตราย ( ) ใช้ผ้าเช็ดแล้วฉีดพ่นต่อไป
- ( ) หยุดฉีดพ่นแล้วรีบใช้น้ำล้างออก
15. ท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาสุขภาพในแต่ละปีเท่าไร
- ( ) 30-100 บาท ( ) 100-500 บาท ( ) 500-1,000 บาท ( ) มากกว่า 1,000 บาท
16. การจำหน่ายผลส้มโอในปีที่ผ่านมาท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นต่อปี
- ( ) 5,000-10,000 บาท ( ) 10,000-50,000 บาท ( ) 50,000-100,000 บาท
17. ท่านเคยมีความขัดแย้งกับเพื่อนบ้านบางหรือไม่เกี่ยวกับการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช
- ( ) เคย ( ) ไม่เคย
18. ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านที่มีความขัดแย้งกันในปัจจุบันเป็นอย่างไร
- ( ) ทะเลาะรุนแรง ( ) ให้ข้อคิด ( ) ให้คำแนะนำ
19. ในแต่ละปีท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์ป้องกันประมาณ
- ( ) 500-1,000 บาท ( ) 5,000-10,000 บาท ( ) 10,000-15,000 บาท
- ( ) 20,000 ขึ้นไป
20. ท่านคิดว่าปัญหาเศรษฐกิจในปัจจุบันมีผลต่อการจำหน่ายส้มโอ
- ( ) เป็นอุปสรรค เพราะ.....
- ( ) ไม่เป็นอุปสรรค เพราะ.....
21. ท่านได้รับการยอมรับจากชุมชนในเรื่องใด

- ( ) การใช้สารเคมีฯ/ยา ( ) ไม่เคย ( ) การใช้สารชีวภาพที่ทำจากสารธรรมชาติ
22. ปัจจุบันท่านได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดในชุมชนของท่าน
- ( ) ประธาน ( ) รองประธาน ( ) เลขานุการ ( ) ไม่เป็น
23. ท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชในสวนของท่านประมาณ
- ( ) 5,000-10,000 บาท ( ) 10,000-20,000 บาท ( ) 20,000 ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการป้องกันในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสวนส้มโอ

คำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ท่านอ่านฉลากสารเคมี					
2. ท่านใช้สารเคมีตามคำแนะนำตามฉลาก					
3. ท่านเลือกใช้สารเคมีตามชนิดของศัตรูพืช					
4. ท่านใช้สารเคมีร่วมกับวิธีการอื่น					
5. ขณะที่ฉีดพ่นท่านอยู่เหนือลม					
6. ท่านใช้วิธีการสูบลมควันไฟในการขับไล่แมลงในสวนส้มโอ					
7. ท่านอ่านฉลากสารเคมีหรือให้บุคคลอื่นอ่านให้ฟัง					
8. ท่านได้จัดทำตารางวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นรายปี					
9. ท่านใช้สารธรรมชาติ เช่น สะเดา นีคพ่น ป้องกัน กำจัดศัตรูพืช เพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมี					
10. ท่านใช้ตาข่ายและไฟสีในการดักแมลงเพื่อให้แมลงมาติดกับ					
11. ท่านห่อผลส้มโอ ด้วยถุงพลาสติกหรือตาข่ายในช่วงที่ผลส้มโอออกผล					
12. ในการฉีดพ่นสารเคมีในบางครั้ง ท่านจะเป็นผู้ตัดสินใจการใช้เอง โดยไม่ได้ปรึกษาเจ้าหน้าที่เกษตร หรือเพื่อนบ้าน					
13. ท่านขุดหลุมฝังภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว					

ส่วนที่ 3 ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช

1. ท่านคิดว่าในปัจจุบันปัญหาของการกำจัดศัตรูพืชที่ท่านเผชิญอยู่มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านต้องการให้หน่วยงานใดเข้ามามีบทบาทในการให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา เรื่องของการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชมากที่สุด เลือกเพียง 1 ข้อ

- ( ) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมทางการเกษตร ( ) เจ้าหน้าที่เกษตรของบริษัทเอกชน
- ( ) เจ้าหน้าที่ของธนาคารสหกรณ์การเกษตร ( ) เพื่อนบ้าน
- ( ) โทรทัศน์ ( ) อื่น ๆ

3. วิธีกำจัดแมลงที่ท่านใช้ได้ผลและอยากจะแนะนำให้ผู้อื่นลองนำไปปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบ และพิษภัยของสารเคมีต่อเกษตรกรและ
สิ่งแวดล้อม

1. ท่านเคยประสบปัญหาสุขภาพอันเนื่องมาจากการใช้ยา / สารเคมี

เคย ไม่เคย
2. ถ้าเคยประสบปัญหาสุขภาพเป็นลักษณะใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

วิงเวียนศีรษะ อาเจียน แน่นหน้าอก

เป็นลมหมดสติ ไม่เคยมีปัญหา
3. ท่านรู้ดีว่าการฉีดพ่นยา / สารเคมี เป็นอันตราย ท่านอยากให้คนอื่นมาฉีดพ่นแทน

เห็นด้วย เพราะ.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....
4. ท่านเคยแพ้กลิ่นยา / สารเคมี ทั้งจากที่ฉีดพ่นเอง หรือจากที่ผู้อื่นฉีดพ่น

เคย เกิดอาการคือ..... ไม่เคย
5. ยา / สารเคมี ทำให้เกิดพิษภัยอันตราย ต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ที่บริเวณการผลิต

เห็นด้วย.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....
6. หลังจากฉีดพ่นยาแล้วสัตว์หรือแมลงอื่น ๆ เช่น กบ เขียด ผีง ผีเสื้อ แมลงปอ ฯลฯ ท่าน
สังเกตเห็นว่าเป็นอย่างไร

อยู่ในสภาพปกติคงเดิม เพิ่มจำนวนขึ้น ลดจำนวนลง
7. ท่านทราบหรือไม่ว่าพืชบางชนิด เช่น สะเดา ยาสูบ สามารถนำมาสกัดเพื่อใช้เป็นยาฆ่า
แมลงใช้แทนสารเคมี

ทราบ ทราบจาก..... ไม่ทราบ
8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การใช้สารเคมี บางครั้งละอองยาจะตกลงไปในน้ำทำให้ปลาตาย
หรือให้ นกที่กินหนอนเป็นอันตรายไปด้วย

เห็นด้วย เพราะ.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....
9. ถ้าให้ท่านเลือกใช้ระหว่างสารสกัดจากพืช กับสารเคมีหรือยาที่ซื้อจากร้านท่านจะเลือกใช้

สารสกัดจากพืช เพราะ.....

ยา หรือสารเคมี ที่ซื้อจากร้านค้า เพราะ.....

10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ การใช้ยา/ สารเคมีฯ นอกจากจะทำให้เกิดการสะสมในอาหารแล้วยังสะสมในดินแหล่งน้ำได้

เห็นด้วย เพราะ.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

11. เมื่อท่านพบว่าแมลงสามารถต้านทานยาที่ท่านใช้ ท่านปฏิบัติอย่างไร

ใช้แบบเดิมและปริมาณเท่าเดิม ใช้แบบเดิม แต่เพิ่มความเข้มข้นของยา

เปลี่ยนยา/ สารเคมีชนิดใหม่ ที่มีฤทธิ์แรงขึ้น อื่น ๆ ระบุ.....

12. ยา / สารเคมีฯ ทุกชนิดเป็นอันตรายต่อคน โดยทางตรงคือการกิน หรือสัมผัสยามาก ๆ และในทางอ้อมคือ กินผลส้มโอที่ได้รับการฉีดพ่นยาไว้ ไข่หรือไม่

ใช่ ไม่ใช่

10. ยา / สารเคมีฯ ที่เข้าที่ร่างกายไปสะสมอยู่ในร่างกาย ก่อให้เกิดโรคขึ้นได้หลายอย่าง เช่น มะเร็ง, หัวใจวาย

ท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เห็นด้วย เพราะ.....

14. เกษตรกรในหมู่บ้านของท่านควรได้รับการตรวจเลือด เพื่อทราบระดับความเสี่ยงจากการใช้ยา/ สารเคมี หรือไม่

ควร เพราะ.....

ไม่ควร เพราะ.....

15. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับการใช้สารเคมีฯที่ไม่ตรงกับชนิดของศัตรูพืชทำให้เกิดอันตรายต่อสัตว์ชนิดอื่นที่เป็นประโยชน์

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

16. การใช้ยาฆ่าหญ้าในช่วงฤดูนี้ อาจมีผลกระทบต่อพืชที่จะปลูกในฤดูถัดไปได้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่

เห็นด้วย เพราะ.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

17. ยา / สารเคมีกำจัดศัตรูพืชบางชนิดทำให้ผลไม้เสียรสชาติ และกลิ่นผิดไปจากธรรมชาติ ท่านเห็นด้วยหรือไม่

เห็นด้วย เพราะ.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล

นางสาวเบญจมาศ ธาระสมบัติ

วัน เดือน ปีเกิด

25 กรกฎาคม 2517

ประวัติการศึกษา

สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาการจัดการทั่วไป
สถาบันราชภัฏจีซีงราช ปีการศึกษา 2545

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved